

DRETS HUMANS: (R)EVOLUCIÓ PENDENT

Tal vegada des que l'*homo* –i la *mulier!*– va esdevenir *sapiens* va començar a intuir aquesta Utopia. Però va ser impossible durant desenes de mil·lennis. Durant massa temps no va haver-hi cap altre dret que la llei de la selva (o de la sabana africana de la qual procedíem), el dret de la força, de la societat piramidal i patriarcal, en la qual els pobres, els esclaus... havien de resignar-se a la crua realitat d'haver nascut "inferiors", sense drets ni ciutadania. Massa temps ens hem arrossegat com a humanitat sobre la nostra manca de consciència de dignitat.

Però un dinamisme misteriós que ens treballava en la profunditat, el mateix que ens tragué de les sabanes africanes i de les bandes de caçadors recol·lectors, va deixar pressentir la seva Utopia als esperits profètics i a les ments visionàries, que van encomanar-la als cors dels pobres, dels militants utòpics, del poble lluitador... Successives evolucions històriques van anar configurant gradualment una nova consciència d'humanitat. Va costar mil·lennis eradicar l'esclavitud –la qual van consentir per cert moltes religions, contrariant la seva Utopia més profunda. Encara no fa tres segles que vàries revolucions van aconseguir-nos els drets de "ciutadania": ja no som súbdits, sinó éssers humans amb dignitat plena, amb "dret a tenir drets" (amb la fórmula que va encunyar sofertament Hanna Arendt)... Tot i que encara allò era molt limitat: aital ciutadania només era per als homes, els propietaris, els blancs...

Percebuda en el cor de la Humanitat, ha estat la Utopia d'una societat apassionadament humana, la que ha anat emergint, s'ha anat aixecant, conduint l'evolució de la nostra pròpia humanització. Noves "generacions de Drets Humans" han anat apareixent, al ritme històric del creixement de la nostra consciència humana, i hem de pensar que encara n'hem de descobrir d'altres. No hem arribat, hi estem encaminats, i no deixarem de caminar.

Però, avui per avui, és més l'estratègia d'aplicació dels drets ja reconeguts la que ens preocupa. Esperançats amb altres concrecions de la Utopia –en termes de sistemes economicopolítics alternatius– més d'una vegada en el passat vam pensar que els Drets Humans serien quelcom superat, tal vegada "burgès" fins i tot, com les revolucions "liberal-burgeses" en les quals, de fet, van veure la llum. Les utopies que hauria de reclamar el nostre compromís haurien de ser més avançades, més compromeses...

Vers el futur utòpic podem avançar-hi per molts camins. No n'hi ha només un. La teoria pot marcar un camí, i tal vegada és genial en la seva concepció. Però la pràctica és molt capriciosa –contradictòria i caòtica fins i tot–, i permet avançar només per on ella deixa, no per on els militants ens empenyem.

En aquesta hora històrica no tenim al nostre abast qualsevol mena de revolució social o econòmica... Però heus aquí, a la nostra plena disposició, la Utopia dels Drets Humans, amb totes les seves diverses "generacions", les arribades i les que han de venir. És una Utopia que no té enemics teòrics, que desprèn evidència per qualsevol cantó pel qual se la miri, i que tots accepten. I no és pas una Utopia "burguesa". Burgesos van ser els drets de la primera generació que es va proclamar –els "habitants dels burgs" van ser els seus principals lluitadors–, però les diverses generacions posteriors de Drets Humans signifiquen altres nous desenvolupaments de la Utopia de la dignitat humana: tots els drets imaginables es poden fer derivar d'aquesta dignitat fonamental, hi estan implicats.

Una realització plena i aconseguida dels Drets Humans, de tots ells, equivaldria a una revolució integral: democràtica, socialista, feminista, popular, ecològica... Seria la *topia* de la Utopia: la realització de tots els nostres desitjos. És per això que una renovada presa social de consciència d'aquests drets i la seva implementació en la corresponent estructura juridicosocial és quelcom revolucionàriament més efectiu que molts esforços de militància sociopolítica en altres camps.

És clar, es tracta d'incloure tots, totes, tot allò humà, i allò no humà, que també té els seus drets: els drets dels animals, de les plantes, de la natura, de l'ambient, de la Mare Terra. Desantropocentritzar els drets "humans", ecocentrar-los, desenvolupar-los... Una aconseguida revolució dels Drets Humans equivaldria al conjunt de les utopies per les quals hem vingut lluitant històricament. Aquest dels Drets Humans és, revolucionàriament parlant, un camí vàlid, tal vegada la dreuera més a mà.

Sense oblidar ni menystenir altres lluites –totes són necessàries! sí que volem cridar l'atenció que aquesta dels Drets Humans n'és una que obre pas a totes les altres, i mereix una atenció especial. Les persones que escriuen cada article d'aquesta edició de l'Agenda, presenten aspectes d'aquesta via, que són veritables revolucions parcials, practicables i a l'abast de la nostra militància.

"Tots els drets... per a tots i totes", van dir els zapatistes mexicans, com una fórmula emblemàtica de la seva Utopia total. Mentre hi hagi persones els drets humans de les quals siguin desatesos, sentirem, des d'aquest nou estadi evolutiu de la consciència de la humanitat, que també estem essent desatesos en els nostres drets, perquè "els seus drets" són també nostres, són "nostres els seus drets". Hem de reivindicar aquests "drets seus nostres", com un deure, tant com un dret.

És una evolució, en curs, que hem d'acollir i ajudar a completar. I per part nostra, és també una (r)evolució, la dels Drets Humans. No els del segle XVIII, ni els de la Declaració de 1948, sinó els d'aquesta Utopia sense fons, que es transcendeix a ella mateixa i és redescoberta, reinventada i (r)evoluciona per cada generació.

L'Agenda ens ho recorda: és la nostra hora, hora de canviar el món, hora revolucionària d'exigir i de complir els Drets Humans ¡per a tots i totes! També ho faria Jesús a la seva Natzaret actualment mundialitzada.

**PERE CASALDÀLIGA
I JOSÉ MARÍA VIGIL**

